

Obsah

Motto	9
Předmluva	10
1 Stáří v České republice 21. století	12
1.1 Vliv společenského klimatu postmoderní doby na populaci seniorů	14
1.2 Moderní doba a etapa stáří	15
1.3 Podpora zdravého stárnutí	17
2 Změny ve stáří	23
2.1 Normalita stárnutí – biologické změny	23
2.2 Psychosociální stárnutí	28
2.3 Vybrané psychologické pohledy na stárnutí	31
2.3.1 Pohled Erika Eriksona na stáří.	31
2.3.2 Etapa stáří v díle J. A. Komenského	33
2.4 Přístupy k chápání vlastní role ve stáří	34
2.5 Hybnou pákou je motivace	43
2.6 Motivační životní hodnoty	46
2.7 Umění vytvářet osobní vztah pro sebemotivační snahy seniora	52
2.8 Kognitivní funkce a stárnutí	56
2.9 Vzdělávání seniorů.	62
3 Struktura životních vývojových potřeb	67
3.1 Potřeba stimulace správnými podněty	68
3.2 Potřeba smysluplného světa.	77
3.3 Potřeba jistoty sociální role a pozice ve společnosti	80
3.4 Potřeba identity a uznání vlastního „já“ sebou i druhými	81
3.5 Potřeba otevřené budoucnosti – naděje, perspektiva	82
3.6 Životní změny ve stáří.	83
4 Starý člověk a rodina	86
4.1 Funkce rodiny	87
4.2 Změna role otce ve 21. století	88
4.3 Životní fáze rodiny.	90
4.4 Mezigenerační soužití	92

4.5	Správně fungující rodina ve stáří.	94
4.6	Dysfunkční rodina.	95
4.7	Pojetí stáří v jiných kulturách	100
4.8	Možnosti spolupráce s rodinou.	101
5	Účelná komunikace zdravotní sestry se starší osobou.	106
5.1	Prostředky komunikace.	106
5.2	Hledání životního příběhu starých lidí	107
5.3	Chápání problému ztráty moci nad situací	109
5.4	Zásady vhodné komunikace se starým člověkem	111
5.5	Umění aktivně naslouchat	116
5.6	Konfliktní komunikace	119
5.7	Komunikační zlozvyky při péči o seniory.	123
5.8	Témata, která staří lidé rádi přijímají	126
5.9	Komunikace se seniorem s poruchou zraku	126
5.10	Komunikace se seniorem s poruchou sluchu	127
5.11	Podporující komunikační techniky u osob s demencí.	128
	5.11.1 Počínající demence	128
	5.11.2 Pokročilá demence.	129
	5.11.3 Shrnutí zásad komunikace a spolupráce u osob s demencí.	136
6	Pohyb a jeho životní přínos	142
6.1	Změny ovlivňující hybnost seniora.	143
6.2	Funkční geriatrické vyšetření.	144
6.3	Screeningový test mobility	145
6.4	Cvičení nejen pro seniory	147
	6.4.1 Mocná síla pohybu.	147
	6.4.2 Jóga ve stáří.	152
	6.4.3 Výzva nejen pro seniory – korejská taoistická jóga sundo	155
	6.4.4 Feldenkraisova metoda	155
	6.4.5 Relaxační cvičení	156
6.5	Nebezpečí imobility	159
7	Bezpečí domova	162
8	Hodnocení malnutrice u osob vyššího věku	166
8.1	Vyšetření nutričního stavu	167
8.2	Příčiny a důsledky malnutrice ve stáří.	168
8.3	Doporučení ke zlepšení stravovacích návyků ve stáří	169

8.4	Dvě kazuistiky z praxe domácí zdravotní péče.	170
8.5	Výživová doporučení	172
8.6	Orální zdraví u seniorů	174
9	Naše zkušenosti s dobrovolníky	181
10	Závěrečné zamýšlení.	185
Přílohy		191
	Příloha 1: Dobrý den, stáří	191
	Příloha 2: Výběr z knihy <i>Stáří lidé</i>	192
	Příloha 3: Kazuistika s využitím ošetřovatelské anamnézy podle M. Gordonové	194
	Příloha 4: Praktické ukázky rozhovoru sestry a pacienta.	199
	Příloha 5: Báseň	202
	Příloha 6: Barthelové test základních všedních činností (ADL)	204
	Příloha 7: Test instrumentálních všedních činností (IADL)	205
	Příloha 8: Test funkční míry nezávislosti (FIM).	207
	Příloha 9: Hodnocení rovnováhy a chůze podle Tinettiové	210
	Příloha 10: Hodnocení rizika pádu	213
	Příloha 11: Škála pro hodnocení stavu výživy – krátká verze (MNA-SF)	215
	Příloha 12: Vánoční	216
Literatura		217
Rejstřík.		223